NORAKSTS
Lieta Nr. A42615907
AA43-0876-09/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 15.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs E.Puriņš,
tiesneši K.Berķis un U.Mihailova,

piedaloties pieteicējas akciju sabiedrības „Hansabanka" pārstāvim *A.L.*, atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Ekonomikas ministrijas pārstāvei Svetlanai Regzdiņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz akciju sabiedrības „Hansabanka" pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2007.gada 21.augusta lēmuma Nr.6100-07-11041 atcelšanu daļā, sakarā ar akciju sabiedrības „Hansabanka" apelācijas sūdzību par Administratīvas rajona tiesas 2008.gada 17.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 13.aprīlī Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk - Centrs) pieņēma lēmumu Nr.25-lg „Par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem" (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru nolemts:

1) ka Hipotēkas līguma 4.3.punkts un Hipotēkas līguma 1.2.punkts nav uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu;

2) uzdot akciju sabiedrībai (turpmāk – AS) „Hansabanka" pārtraukt pildīt netaisnīgo Kredītlīnijas līguma 10.5.punktu daļā, kas paredz, ka „Pārkreditācijas gadījumā Aizņēmējs maksā Aizdevuma komisiju par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu", Kredītlīnijas līguma 17.punkta un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumus, kurus banka un patērētājs nav savstarpēji apsprieduši ar patērētājiem noslēgtajos līgumos;

3) uzdot AS „Hansabanka" mēneša laikā no sākotnējā lēmuma spēkā stāšanās dienas grozīt tāda paša satura līguma noteikumus kā Kredītlīnijas līguma 10.5.punkta daļā, kas paredz, ka „Pārkreditācijas gadījumā Aizņēmējs maksā Aizdevējam komisiju par Aizdevuma pirmstermiņa atmaksu", 17.punktā un Hipotēkas līguma 7.5.punktā ietvertie līguma noteikumi patērētājiem piedāvātajos līguma projektos;

4) uzdot AS „Hansabanka” sniegt informāciju Centram par administratīvā akta izpildi pirms administratīvā akta lemjošās daļas 2.punktā noteiktā izpildes termiņa beigām atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk - PTAL) 25.panta desmitās daļas noteikumiem (tai skaitā, iesniedzot Centrā grozītos līgumu projektus).

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, AS „Hansabanka” to apstrīdēja daļā, kurā AS „Hansabanka” uzlikts pienākums pārtraukt pildīt Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumus, kā arī mēneša laikā no sākotnējā lēmuma spēkā stāšanās dienas grozīt tāda paša satura līguma noteikumus kā Kredītlīnijas līguma 17.punktā un Hipotēkas līguma 7.5.punktā ietvertos līguma noteikumus patērētājiem piedāvātajos līguma projektos.

AS „Hansabanka” neapstrīdēja sākotnējo lēmumu daļā, ar kuru noraidīts *V.H.* lūgums attiecībā uz Kredītlīnijas līguma 4.3.punktu un Hipotēkas līguma 1.2.punktu, un AS „Hansabanka” veica labprātīgu sākotnējā lēmuma izpildi attiecībā uz Kredītlīnijas līguma 10.5.punktu.

[2] Ar Ekonomikas ministrijas 2007.gada 21.augusta lēmumu Nr.6100-07-11041 (turpmāk - Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] AS „Hansabanka” saskaņā ar Likuma 1.panta 4.punktu ir uzskatāma par pakalpojuma sniedzēju un *V.H.* saskaņā ar PTAL 1.panta 3.punktu ir uzskatāms par patērētāju, līdz ar to viņu savstarpējās tiesiskās attiecības ir apspriežamas pēc PTAL.

[2.2] Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumi, kas paredz strīda izskatīšanas vispārējās jurisdikcijas tiesā vai šķīrējtiesā pēc prasītāja izvēles, tāpat kā līguma noteikums, kas paredz strīda izskatīšanu tikai šķīrējtiesā, rada būtisku neatbilstību pušu saistībās un pienākumos par sliktu patērētājam un nostāda to neizdevīgā stāvoklī, jo gadījumos, kad prasītāja ir banka, patērētājam nav nekādu iespēju izvairīties no šķīrējtiesas procesa, tādēļ šāds līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktu un 1.punktu kontekstā ar 5.panta otrās daļas 5.punktu.

[2.3] Centrs Lēmumā pamatoti neuzskatīja Kredītlīnijas līguma 4.3.apakšpunkta un Hipotēkas līguma 1.2.apakšpunkta noteikumus par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo tie nav pretrunā ar PTAL noteikto.

[2.4] Nepamatots ir *V.H.* arguments, ka Kredītlīnijas līguma 4.3.apakšpunkta un Hipotēkas līguma 1.2.apakšpunkta noteikumi ir jāatzīst par netaisnīgiem, jo a/s „Hansabanka” tos ar *V.H.* nav apspriedusi. Saskaņā ar PTAL 6.panta piekto un septīto daļu, iekļaujot līgumā, ko slēdz ar patērētāju, netaisnīgus līguma noteikumus, par tiem ir nepieciešama atsevišķa apspriešana un ar patērētāja parakstu vien nepietiek, lai apgalvotu, ka patērētājs šādiem līguma noteikumiem ir piekritis, tomēr apspriešanu PTAL pieprasa tikai tādiem līguma noteikumiem, kas ir netaisnīgi. Saskaņā

ar PTAL 6.panta trešo daļu, lai atzītu, ka noteikums ir netaisnīgs ir jākonstatē ne tikai, ka noteikums nav ticis apspriests ar patērētāju, bet arī to, ka tas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu vai atbilst kādai no PTAL 3.panta trešajā daļā uzskaitītajai pazīmei.

[2.5] AS „Hansabanka" rīcībā nav saskatāms PTAL 3.panta 1. un 3.punkta pārkāpums, jo Kredītlīnijas noteikumi ir formulēti skaidrā un saprotamā valodā, *V.H.* bija iespēja iepazīties ar tiem pirms Līgumu noslēgšanas, kā arī *V.H.* ir izteicis piekrišanu minētajiem noteikumiem, parakstot Līgumus.

[3] 2007.gada 24.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts AS „Hansabanka" (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Ekonomikas ministrijas (turpmāk - atbildētājs) Lēmuma atcelšanu daļā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Pieteicējs nepiekrīt Lēmumā dotajai vispārējai atsaucei uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumā Nr.SKA-59 norādīto, ka kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam ir līguma subjekts (fiziska persona, kas neizmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai), nevis sniegtā pakalpojuma vai pirkuma veids.

Šāds traktējums būtu attiecināms uz subjektu – fiziku personu, kura pati slēdz līgumu par preces iegādi vai par pakalpojuma saņemšanu (neatkarīgi no pakalpojuma un pirkuma veida, ja vien fiziska persona neizmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai).

[3.2] Nevar piekrist tam, ka Lēmumā tiek likts uzsvars uz subjektu – fizisku personu, norobežojoties no fakta, ka PTAL ir dota gan paša patērētāja (1.panta 3.punkts), gan pakalpojuma (1.panta 2.punkts), gan pakalpojuma sniedzēja (1.panta 4.punkts) definīcija un PTAL mērķis (2.pants) ir nodrošināt patērētājam iespēju īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, slēdzot līgumu ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju. Tādējādi, jau pašā likumā tiek dota norāde, lai uzskatītu fizisku personu par patērētāju, fiziskai personai tomēr ir jāsaņem kāds pakalpojuma sniedzēja piedāvāts pakalpojums, neatkarīgi no pakalpojuma veida.

[3.3] Nesaprotams ir Lēmumā veiktais salīdzinājums starp Hipotēkas līgumu un galvojuma līgumu (ko pieteicējs bija izvēlējies kā salīdzinošu piemēru iesniegumā Ekonomikas ministrijai), sniedzot to kā pamatojumu, kāpēc uz Hipotēkas līgumu būtu jāattiecina patērētājus aizsargājošas normas, bet kāpēc uz galvojuma līgumu tās nav attiecināmas. Lēmumā sniegtais arguments, ka galvojuma līgums tiek slēgts ar personu, kas nav pakalpojuma ņēmējs, nevar kalpot par tādu argumentu, kas būtiski nošķirtu galvojumu no lietas ieķīlāšanas prasījuma nodrošināšanai.

[3.4] Patērētāja statusa paplašināšana un attiecināšana uz jebkuru fizisko personu, kas noslēgusi jebkādu civiltiesisku līgumu – tai skaitā galvojuma vai Hipotēkas līgumu, ir pretēja PTAL iekļautajai patērētāja definīcijai un pakalpojuma sniegšanas būtībai. Līdz ar to atbildētājam bija jāatceļ sākotnējais lēmums daļā par Hipotēkas līguma 7.5.punktu vai arī tas jāgroza.

[3.5] Nevar piekrist, ka klientiem nav iespējams ietekmēt slēdzamo līgumu projektus. Lēmumā minētā patērētāju tiesību doktrīna ir pretēja vispārējiem cilvēktiesību principiem, jo, atsaucoties uz pieteicēja neierobežotu pienākumu pierādīt līgumu noteikumu apspriešanas faktu, atbildētājs nostāda pieteicēju situācijā, kur tam jāpierāda iespējamā noteikumu apspriešana, kura varbūt nav notikusi, jo, iespējams, pats klients nav šādu vēlmi izteicis. Pieteicējs no savas puses neierobežo pārrunu iespējas, bet nevar piespiest klientu izteikt piedāvājumu grozīt piedāvātos līgumu noteikumus.

[3.6] Nevar absolutizēt patērētāja statusu kā vienmēr vājāko, juridiski neizglītotāko un nezinošāko līguma pusi, neanalizējot konkrētas lietas apstākļus, neanalizējot piedāvāto pakalpojuma būtību un neņemot vērā citus svarīgus apsvērumus konkrētajā lietā. Konkrētajā gadījumā *V.H.* (turpmāk – trešā persona) tika piedāvāta kredītlīnija ar mērķi nekustamā īpašuma formēšanai, tāpēc rūpīga iepazīšanās ar šāda līguma noteikumiem, kur aizdevuma summa pārsniedz 8000 eiro robežu, ir paša klienta interesēs.

Nepamatota ir atsaukšanās uz PTAL 6.panta piekto daļu, jo, kaut arī līguma standarta forma ir izstrādāta, tas tomēr nav sagatavots iepriekš (tipogrāfiski) un vienīgi paša klienta rokās ir nodota līguma apspriešanas iespēja. Konkrētajā situācijā šāda līguma (neapspriesta un bez iepazīšanās parakstīta) noslēgšana liecina par klienta vieglprātīgu attieksmi pret uzņemtajām saistībām, nevis par bankas vēlmi uzspiest klientam neapspriestus līguma noteikumus vai savu tiesību nerealizēšanu labā ticībā.

[3.7] Atbildētājam bija jāvērtē, vai kopumā ir pieejami pietiekoši pierādījumi, lai konstatētu, ka visiem patērētājiem nav bijusi piespēja ietekmēt līgumu tekstu un ka viņi nebūtu gribējuši noslēgt tieši tāda satura līgumus, ņemot vērā arī to, ka ne Kredītlīnijas līgums, ne Hipotēkas līgums nav iepriekš iespiests tipveida līgums un tajā ir iespējami grozījumi. Līdz ar to Ekonomikas ministrija nav vērtējusi lietas faktiskos apstākļus un nav pareizi piemērojusi PTAL normas;

[3.8] Nevar piekrist, ka Kredītlīnijas līguma un Hipotēkas līguma punkti (17. un 7.5.) būtu netaisnīgi un neatbilstoši PTAL normām, jo ar Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu netiek pārkāpti ne PTAL, ne citu Latvijas Republikas normatīvo aktu un Eiropas savienības izdoto normatīvo aktu prasības.

[3.9] Interpretējot Likuma 6.panta trešās daļas 7.punktu, vispirms izmantojama gramatiskā interpretācijas metode, kas skaidri ļauj secināt, ka piedāvātajos līgumos nav paredzēta strīdu izskatīšana tikai šķīrējtiesā un ka

patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības institūcijās vai Latvijas Republikas tiesā ar šo punktu nekādā veidā netiek kavētas. To pierāda arī fakti, ka trešā persona ir vērsusies ar sūdzību Centrā un Ekonomikas ministrijā, un var vērsties arī Administratīvajā tiesā un Latvijas Republikas rajona tiesā. Tas liecina par to, ka noslēgtā Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts nekādi nav kavējis izmantot trešās personas tiesības vērsties tiesā.

[3.10] Atbildētājs nav pietiekošā mērā pamatojis ar pierādījumiem un/vai argumentiem, ka Lēmumā citētās PTAL materiālās tiesību normas būtu attiecināmas uz Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu un minētie līgumu punkti: 1) būtu pretrunā ar pušu tiesiskās vienlīdzības principu; 2) radītu būtisku neatbilstību pušu saistībās un pienākumos un pienākumos par sliktu patērētājam; 3) būtu pretrunā labticīguma prasībām; 4) nostādītu patērētāju neizdevīgā stāvoklī.

[3.11] Pieteicējs neierobežo patērētāja iespējas aktīvi darboties - vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai sniegt prasību tiesā.

PTAL normas nav pamata tulkot plašāk vai pretēji to tiešajai jēgai. Likumdevēja griba ir skaidri izteikta PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktā, un nedrīkst tikt iztulkota pretēji Eiropas Kopienas Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvai 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk - Direktīva) un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumā noteiktajiem mērķiem. Ja likumdevējs būtu vēlējies pilnībā izslēgt šķīrējtiesu izmantošanu ar patērētājiem slēgtajos līgumos, tad likuma norma tiktu definēta savādāk, norādot, ka šķīrējtiesa vispār nav pieļaujama ar patērētājiem slēgtajos līgumos.

Ņemot vērā, ka pieteicējs Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu neuzskata par netaisnīgiem, tad pieteicējam arī neradās un nerodas pienākums šos līgumu punktus kādā īpašā veidā apspriest ar trešo personu vai citiem klientiem pirms līguma noslēgšanas, jo, kā norāda atbildētājs, apspriešanu PTAL pieprasa tikai tādiem līgumu noteikumiem, kas ir netaisnīgi. Saskaņā ar PTAL 6.panta trešo daļu, lai atzītu, ka noteikums ir netaisnīgs, ir jākonstatē ne tikai, ka noteikums nav ticis apspriests ar patērētāju, bet arī to, ka noteikums ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, vai atbilst kādai no Likuma 3.panta trešajā daļā uzskaitītajai pazīmei. Tā kā līgumu noteikumi nav pretrunā ar pušu tiesiskās vienlīdzības principu un atbilst PTAL izvirzītajām prasībām, pieteicējam neradās pienākums Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu apspriest ar klientiem, tai skaitā, kā to norāda atbildētājs, izskaidrot klientam sekas, kādas var iestāties pildot šos līgumu noteikumus.

[4] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai Ekonomikas ministrija norādīja, ka pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 17.jūnija spriedumu AS „Hansabanka" pieteikums par Lēmuma atcelšanu daļā noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minēto motivāciju.

[5.1] Lietā nav strīda par konkrētās lietas faktiskajiem apstākļiem.

[5.2] Lietā ir strīds par to, vai starp pieteicēju un trešo personu noslēgtajā Kredītlīnijas līgumā un Hipotēkas līgumā ietvertie noteikumi (17. un 7.5.punkts) ir uzskatāmi par tādiem, kas pārkāpj patērētāja tiesības un kas ir atzīstami par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

[5.3] Saskaņā ar PTAL 6.panta trešo daļu, līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Saskaņā ar minētās normas 7.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā.

No minētajām tiesību normām secināms, ka par netaisnīgu līguma noteikumu atzīstams tāds noteikums, kas atbilst turpmāk norādītajām pazīmēm:

1) līgumslēdzējas puses to nav apspriedušas;

2) līguma noteikumi izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā.

Savukārt PTAL 6.panta piektā daļa noteic, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

[5.4] Tiesa nepiekrita pieteicēja viedoklim, ka, kaut arī līguma standarta forma ir izstrādāta, tas tomēr nav sagatavots iepriekš (tipogrāfiski) un vienīgi paša klienta rokās ir nodota līguma apspriešanas iespēja, ka līguma neapspriešana un parakstīšana bez iepazīšanās liecina par paša klienta vieglprātīgu attieksmi pret uzņemtajām saistībām un nevis par bankas vēlmi uzspiest klientam neapspriestus līguma noteikumus.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi *(sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta sprieduma lietā Nr.SKA-59 15.1.punktu)*. Šāda nostāja atbilst arī Eiropas Kopienā nostiprinātajai izpratnei par savstarpēji apspriestiem noteikumiem. Jau Direktīvas preambulā ir norādīts, ka tā izstrādāta, ņemot vērā principu, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai piegādātāja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz vienpusējiem standartlīgumiem. Turklāt arī saskaņā ar Direktīvas 4.panta otro daļu noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanas, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi

iespēja iespaidot tā saturu, jo īpaši, saistībā ar iepriekš noformulētiem standartlīgumiem. Tādējādi tiesa secināja, ka Direktīvā par negodīgiem noteikumiem ir nostiprināta prezumpcija, ka jebkuri standartlīguma noteikumi ir savstarpēji neapspriesti.

[5.5] PTAL 6.panta septītā daļa noteic, ka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt. Tādējādi minētā tiesību norma uzliek pierādīšanas nastu pakalpojuma sniedzējam gadījumos, kad pastāv domstarpības par to, vai attiecīgie līguma noteikumi ir vai nav savstarpēji apspriesti. Ievērojot minēto, tiesa atzina par nepamatotu pieteicēja argumentu, ka, ja pakalpojuma sniedzējs piedāvājis patērētājam standarta līgumu, bet pēc pārrunām līgums ticis parakstīts bez jebkādām izmaiņām, līguma noteikumi ir uzskatāmi par savstarpēji apspriestiem, saskaņā ar vispārējiem civiltiesību principiem.

[5.6] Tiesa atzina par pamatotu Lēmumā norādīto, ka saskaņā ar patērētāju tiesību doktrīnu, ja pakalpojuma sniedzējs piedāvājis patērētājam standarta līgumu, bet pēc pārrunām līgums ticis parakstīts bez jebkādām izmaiņām, līguma noteikumi ir uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem un uz tiem attiecas direktīvas prasības (*sal. Skat.: Howells G., Wihelmsson Th., EC Consumer Law, Aldershot, Brookfield USA, Singapore, Sydney, Ashgate/Darthmouth, 1997, 93.1pp.*).

[5.7] Tiesa secināja, ka saskaņā ar PTAL 6.panta piekto un septīto daļu, iekļaujot līgumā, ko slēdz ar patērētāju, netaisnīgus līguma noteikumus, par tiem ir nepieciešama atsevišķa apspriešana un ar patērētāja parakstu vien nepietiek, lai apgalvotu, ka patērētājs šādiem līguma noteikumiem ir piekritis, jo „pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu" (*Zadraks G. Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos nepieciešamā reforma. Likums un Tiesības, 2005, Nr.4,103.lpp.*).

PTAL paredz, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt. Tādējādi pieteicējam, iekļaujot netaisnīgus līguma noteikumus, ir pienākums tos apspriest ar patērētāju. Tiesa atzina, ka no lietas materiāliem nav iespējams konstatēt, ka pieteicējs ar trešo personu būtu apspriedis Kredītlīnijas līguma vai Hipotēkas līguma noteikumus. Turklāt tiesas ieskatā nepamatots ir pieteicēja apgalvojums, ka gadījumā, ja pieteicējs pats neatzīst līguma noteikumus par netaisnīgiem, tam zūd pienākums tos apspriest ar trešo personu.

[5.8] Tiesa atzina, ka PTAL ir vērsts uz patērētāju aizsardzību pret netaisnīgiem un nepamatoti nevienlīdzīgiem līgumu nosacījumiem, tai skaitā arī gadījumos, ja patērētājs līgumu jau ir parakstījis.

Gadījumā, ja par pietiekamu tiktu atzīts tikai līguma parakstīšanas fakts, PTAL zaudētu savu jēgu. Pakalpojuma sniedzējam ir jāpierāda, ka

patērētājam ir bijusi reāla iespēja ietekmēt vai grozīt netaisnīgos līguma nosacījumus. Tikai gadījumā, ja viņam šāda iespēja ir bijusi un viņš nepārprotami ir izteicis piekrišanu šādiem līguma noteikumiem, var uzskatīt, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti un patērētājs tiem ir piekritis.

[5.9] Tiesa atzina, ka no konkrētās lietas apstākļiem nevar gūt pārliecību, ka trešajai personai būtu bijušas reālas iespējas ietekmēt vai grozīt piedāvāto līgumu nosacījumus, turklāt saglabājot iespēju līgumu vispār noslēgt. Līdz ar to tiesai nav pamata uzskatīt, ka *V.H.* būtu nepārprotami piekritis šādiem līguma noteikumiem.

[5.10] Tiesa konstatēja, ka lietā nav gūti pierādījumi tam, ka puses līguma noteikumus būtu apspriedušas, tādējādi tiesa secināja, ka pastāv viena no pazīmēm, kas nepieciešama, lai Kredītlīnijas līguma 17.punktā un Hipotēkas līguma 7.5.punktā ietvertos noteikumus atzītu par netaisnīgiem.

Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts cita starpā noteic, ka jebkurš strīds, domstarpība tiks izšķirts pēc prasītāja izvēles vai nu tiesā Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, vai nu Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā, vai arī Latvijas Apvienotajā šķīrējtiesā.

[5.11] PTAL 3.panta 2.punkts noteic, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Savukārt PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktā ir noteikts, ka par netaisnīgu atzīstams tāds līguma noteikums, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Tādējādi tiesa secināja, ka ar minēto tiesību normu PTAL tika pārņemts Direktīvas pielikuma 1.punkta q) apakšpunktā atšifrētais aizliegums „izslēgt vai kavēt patērētāja tiesības celt prasību tiesā vai izmantot jebkādus citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, jo īpaši, pieprasot patērētājam iesniegt sūdzības šķīrējtiesā, uz ko neattiecas juridiskas normas, nevajadzīgi ierobežojot tam pieejamos pierādījumus vai liekot tam pierādīt faktus, kurus, atbilstoši attiecīgajam likumam, vajadzētu pierādīt citai līguma pusei".

[5.12] Tiesa secināja, ka gadījumā, ja līguma noteikums atbilst kādam no PTAL 5.panta otrās daļas 1.-5.punkta minētajiem gadījumiem, nav nepieciešams papildus vērtēt, vai līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips nav ievērots.

[5.13] Atbilstoši PTAL 5.panta otrās daļas 4.punktam līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju vienlīdzības principu, ja tie noteic, ka patērētājs atsakās no savām likumīgajām tiesībām.

Tiesa konstatēja, ka konkrētais līguma noteikums paredz līgumslēdzējām pusēm izvēles tiesības strīda risināšanā, taču nekur līgumā nav konkretizēts, kādos gadījumos strīds tiks risināts Latvijas Republikas tiesu instancēs un kādos gadījumos – šķīrējtiesā.

[5.14] Tiesa par pamatotu atzina atbildētāja norādīto argumentu, ka patērētāja izvēles brīvība varētu realizēties tikai gadījumā, ja šajās tiesību

sargājošajās iestādēs vērstos pats patērētājs. Savukārt gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs, konkrētajā gadījumā – pieteicējs, strīda risināšanai izvēlētos vērsties šķīrējtiesā, patērētājam būtu bijusi liegta izvēles brīvība strīda risināšanas iestādes izvēlē.

Tāpat tiesa atzina, ka situācijā, kad pieteicējs no līguma izrietoša strīda risināšanai saskaņā ar līguma noteikumiem nolemtu vērsties šķīrējtiesā, patērētājam, konkrētajā gadījumā *V.H.*, vairs nebūtu iespēju realizēt savu tiesību aizsardzību Latvijas Republikas vispārējās tiesu instancēs vai jebkādā veidā panākt attiecīgā strīda risināšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā. Līdz ar to tiesa atzina, ka patērētājam šādā situācijā būtu kavētas tiesības uz savu tiesību aizsardzību tiesā. Turklāt minētais izriet arī no Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 3.punkta, kas noteic, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā.

[5.15] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā līguma noteikums, kas paredz strīda izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā vai šķīrējtiesā, rada būtisku neatbilstību pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam un nostāda to neizdevīgā stāvoklī, jo gadījumos, kad prasītājs būs pieteicējs, patērētājam nav nekādu iespēju izvairīties no šķīrējtiesas procesa, kas ir pretrunā tiesiskās vienlīdzības principam. Līdz ar to tiesa secināja, ka pastāv arī otra pazīme, kas nepieciešama, lai Kredītlīnijas līguma 17.punktā un Hipotēkas līguma 7.5.punktā ietvertos noteikumus atzītu par netaisnīgiem.

[5.16] Tiesa atzina, ka atbildētājs pamatoti konstatēja, ka pieteicēja un trešās personas starpā noslēgtie Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts, ir netaisnīgi līguma nosacījumi.

[5.17] Tiesa kā nepamatotu noraidīja pieteicēja pieteikumā norādīto, ka nav pieļaujama patērētāja statusa paplašināšana un attiecināšana uz jebkuru fizisko personu, kas noslēgusi jebkādu civiltiesisku līgumu, tai skaitā galvojuma vai Hipotēkas līgumu, un tas ir pretēji PTAL iekļautajai patērētāja definīcijai un pakalpojuma sniegšanas būtībai.

PTAL 2.panta 2.punkts noteic, ka pakalpojums ir fiziskās vai juridiskās personas uzņēmējdarbības vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, izgatavota jauna lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai tiek veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts. Savukārt minētā panta 3.punkts noteic, ka patērētājs ir fiziskā vai juridiskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties preci vai izmantot pakalpojumu nolūkam, kurš nav tieši saistīts ar tās uzņēmējdarbību.

[5.18] Kredītiestāžu likuma 1.panta 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka banka ir kapitālsabiedrība, kas pieņem noguldījumu un citus atmaksājamus līdzekļus no neierobežota klientu loka, savā vārdā izsniedz kredītus un sniedz citus finanšu pakalpojumus. Minētā panta 4.punktā skaidrots jēdziens

„Finanšu pakalpojumi" un uzskaitīti konkrēti pakalpojumu veidi, tostarp b) apakšpunktā minēts pakalpojuma veids – kreditēšana. Tādējādi bankas kā kredītiestādes darbība ir saistīta ar pakalpojumu sniegšanu.

[5.19] Savukārt hipotēkas nostiprināšana uz trešās personas nekustamo īpašumu ir būtisks nosacījums kredītlīnijas saņemšanai.

Kredītlīnijas līguma 8.punktā kā kredītlīnijas nodrošinājuma veids ir paredzēta hipotēka uz nekustamo īpašumu, savukārt, Hipotēkas līguma 1.punktā paredzēts, ka hipotēka nodrošina visus bankas prasījumus, kuri var rasties Kredītlīnijas līguma neizpildes vai nepienācīgās izpildes gadījumā. Gan Kredītlīnijas līgums, gan Hipotēkas līgums ir noslēgti 2006.gada 16.oktobrī, un abi līgumi ir savstarpēji saistīti. Hipotēkas līgumā 5.2.apakšpunktā noteikts, ka trešā persona atbrīvojas no saistībām pret pieteicēju tikai tad, ja pilnībā beidz pastāvēt nodrošinātie prasījumi un ir apmierināti visi pieteicēja blakus prasījumi, kas izriet no Kredītlīnijas līguma.

No iepriekš minētā tiesa secināja, ka pieteicējs savas saimnieciskās darbības ietvaros par atlīdzību sniedza trešajai personai pakalpojumu – piešķīra kredītu, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku, tādējādi Hipotēkas līgums ir papildvienošanās pie Kredītlīnijas līguma, un ir neatņemama tā sastāvdaļa.

[5.20] Saskaņā ar PTAL 2.pantu likuma mērķis ir nodrošināt patērētājam iespēju īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, slēdzot līgumu ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju. Tādējādi PTAL noteic tiesiskās attiecības darījumos, kuros viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs. Savukārt Kredītiestāžu likuma 60.panta pirmā daļa noteic, ka kredītiestādes un klienta attiecības regulē likumi un noslēgtie līgumi.

No minētajām tiesību normām tiesa secināja, ka PTAL ir attiecināms uz bankas un tās klienta attiecībām. Ņemot vērā to, ka *V.H.* Kredītlīnijas līgumu un Hipotēkas līgumu ar pieteicēju bija noslēdzis kā fiziska persona un lietā nav nekādu pierādījumu tam, ka trešā persona bankas pakalpojumus būtu izmantojusi nolūkam, kas tieši saistīts ar uzņēmējdarbību, konkrētajā gadījumā pieteicēja un trešās personas attiecības bija pakļautas patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam, līdz ar to atbildētājs Lēmumā nav paplašinājis patērētāja tiesisko statusu.

[5.21] Tiesa atzina, ka pieteicējs šajos gadījumos ir pakalpojuma sniedzējs, bet Kredītlīnijas līgums un Hipotēkas līgums līdz ar to ir pakļauti patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam, un šiem līgumiem ir jāatbilst PTAL prasībām.

[5.22] Tiesa par noraidāmu atzina pieteicēja argumentu, ka slēdzot Kredītlīnijas līgumu un Hipotēkas līgumu izšķiroša nozīme ir Civillikuma normām, nevis PTAL normām.

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 15.panta pirmā daļa noteic, ka iestāde un tiesa administratīvajā procesā piemēro ārējos

normatīvos aktus, starptautisko tiesību un Eiropas savienības (Kopienu) tiesību normas, kā arī vispārējos tiesību principus.

Konkrētajā gadījumā Civillikuma normas, kas attiecas uz civiltiesisku līgumu slēgšanu, ir vērtējamas kā vispārējās tiesību normas, savukārt PTAL normas ir vērtējamas kā speciālās tiesību normas.

Likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 8.panta trešā daļa noteic, ka, ja konstatēta pretruna starp normatīvajos aktos ietvertajām un speciālajām tiesību normām, vispārējā tiesību norma ir spēkā tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma. Tādējādi, pastāvot pretrunām starp Civillikuma un PTAL normām, Civillikuma normas ir piemērojamas tiktāl, ciktāl šīs normas neierobežo PTAL normas.

[5.23] PTAL 25.panta astotās daļas 1.punkts noteic, ka, ja konstatēts patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju individuālās vai grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt kaitējumu vai zaudējumus atsevišķa patērētāja tiesībām, Centrs ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai un kurā nosaka termiņu šo darbību izpildei.

No minētās tiesību normas izriet, ka Centrs ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod pakalpojuma sniedzējam, konkrētajā gadījumā pieteicējam, izbeigt pārkāpumu. Līdz ar to tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots pārsūdzētajā daļā, proti, daļā, ar kuru tiek pieprasīts pārtraukt pildīt netaisnīgos Kredītlīnijas līguma 17.punkta un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumus.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 17.jūnija spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka tiesas spriedums ir nepamatots un atceļams turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[6.1] Izskatot lietu, tiesa nav ņēmusi vērā pieteicēja pieteikumā izklāstītos argumentus un nav devusi tiem arī pienācīgu vērtējumu, kā arī tiesa spriedumā nav vērtējusi lietas faktiskos apstākļus un nav pareizi piemērojusi PTAL normas.

[6.2] Gan sākotnējais lēmums, gan Lēmums ir bijis pretrunā ar tiesību normām, Ekonomikas ministrija nav pareizi piemērojusi tiesību normas un ir kļūdījusies lietderības apsvērumos. Tādējādi pieteicējs uzskata, ka arī tiesai, taisot spriedumu, bija jāņem vērā pieteicēja izklāstītie argumenti gan par attiecīgo tiesību normu piemērošanu, gan lietderības apsvērumu ievērošanu.

[6.3] Tiesa nav taisījusi uz atbilstošām tiesību normām pamatotu spriedumu un nav ievērojusi APL 103.pantā noteikto tiesiskuma un lietderības ievērošanas priekšnosacījumus, vērtējot izdoto administratīvo aktu.

[6.4] Spriedumā nav pareizi piemērotas materiālo tiesību normas un ar spriedumu nav sasniegts taisnīgs rezultāts.

[6.5] Tiesa spriedumā nav sniegusi pamatojumu tam, kāpēc Lēmums atstājams negrozīts.

Ne Ekonomikas ministrija, ne tiesa spriedumā nav sniegušas pietiekošu pamatojumu tam, ka:

1) Kredītlīnijas un Hipotēkas līguma punkti (17. un 7.5.) būtu netaisnīgi un neatbilstoši PTAL normām;
2) būtu nepieciešams ar patērētāju kā īpaši apspriest arī tādus piedāvāto līgumu punktus, kuri nav pretrunā patērētāju tiesības aizsargājošo normatīvo aktu prasībām;
3) uz jebkuru ar fizisku personu noslēgtu Hipotēkas līgumu būtu attiecināmas PTAL normas.

[6.6] Nevar piekrist Lēmumā un tiesas spriedumā izklāstītajam viedoklim attiecībā uz Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu, jo ar minētajiem punktiem netiek pārkāpti ne PTAL, ne citu Latvijas Republikas normatīvo aktu un Eiropas savienības izdoto normatīvo aktu prasības.

[6.7] Saskaņā ar Kredītlīnijas līguma 17.punktu un Hipotēkas līguma 7.5.punktu, strīdu pēc prasītāja izvēles var izšķirt Latvijas Republikas tiesā vai šķīrējtiesā, tādējādi pieteicēja klientam tiek dota iespēja savas tiesības realizēt pēc savas izvēles.

[6.8] Gadījumā, ja likumdevējs būtu vēlējies pilnībā izslēgt šķīrējtiesu izmantošanu ar patērētājiem slēgtajos līgumos, tad likuma norma tiktu definēta savādāk, norādot, ka šķīrējtiesa vispār nav pieļaujama. Tomēr uz šādu ierobežojumu nenorāda arī Civilprocesa likums, kura 487.pants neparedz ierobežot šķīrējtiesā izskatīt strīdus, kur viena no pusēm būtu patērētājs. Tāpat Civilprocesa likuma 495.panta pirmā daļa paredz, ka par strīda pakļautību lemj pati šķīrējtiesa, arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai spēkā neesamību.

[6.9] Nevar piekrist spriedumā paustajam viedoklim, ka pieteicējs tikai formāli ir ievērojis PTAL 6.panta prasības, un rada patērētājam identiskas sekas, kādas būtu, ja šķīrējtiesas līgumā būtu iekļauta ekskluzīva strīdu izskatīšana tikai šķīrējtiesā. Gadījumos, kad patērētājam ir pretenzijas pret pakalpojuma sniedzēju, viņam ir tiesības izvēlēties, kādā tiesā aizstāvēt savas intereses. Savukārt gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs ir izmantojis savas tiesības izskatīt strīdu šķīrējtiesā, patērētājs ir tiesīgs aizstāvēt savas likumā noteiktās tiesības un galu galā izmantot Latvijas Republikā noteikto šķīrējtiesu darbības uzraudzības mehānismu, proti, iebilst pret šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildi, kā arī celt citus iebildumus pret šķīrējtiesas darbību, ja tādi vispār rodas.

Pieteicēja viedokli apstiprina arī Satversmes tiesa savā 2005.gada 17.janvāra spriedumā lietā Nr.2004-10-01.

[6.10] Īpaši ir analizējams PTAL 6.panta trešās daļas 7.punkts, kas noteic, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Interpretējot minēto tiesību normu, vispirms ir izmantojama APL 17.pantā noteiktā gramatiskā interpretācijas metode, kas skaidri ļauj secināt, ka piedāvātajos līgumos nav paredzēta strīdu izskatīšana tikai šķīrējtiesā un, ka patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības institūcijās vai Latvijas Republikas tiesā ar PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktu nekādā veidā netiek kavētas. Minēto secinājumu apstiprināja arī fakti konkrētajā lietā, kuriem savā pieteikumā un mutiskajos paskaidrojumos tiesai pieteicējs arī pievērsa uzmanību.

[6.11] Ņemot vērā konkrētās lietas faktiskos apstākļus, secināms, ka *V.H.* saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem netika kavētas tiesības vērsties Centrā, lai aizsargātu savas intereses un viņš to arī ir izmantojis. Trešā persona nav vērsusies pret pieteicēju saistībā ar jautājumiem par strīdus risināšanas kārtību, bet gan ir izmantojusi savas tiesības vērsties Centrā savu aizskarto interešu aizstāvībai. Šīs trešās personas tiesības no pieteicēja puses nekādā veidā netika kavētas vai izslēgtas. Tādējādi veidojas situācija, ka bez jebkāda faktiska pamata ir ticis izdarīts secinājums, ka Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts atbilstoši PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktam „kavē vai izslēdz patērētāja tiesības vērsties ...", lai gan fakti lietā apliecina pilnīgi pretējo. Pie tam, taisot spriedumu, tiesa nav ieguvusi pārliecību, vai trešā persona attiecībā uz sevi PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktu uzskata par neapspriestu vai netaisnīgu un būtu vēlējusies iesniegt par to sūdzību Centrā (faktiskie apstākļi liecina par pretējo, jo trešā persona šādu sūdzību Centrā nav iesniegusi).

[6.12] Analizējot konkrētus pieteicēja piedāvātos līguma punktus par strīdu izskatīšanas piekritību, ir jāpiemēro tā PTAL norma, kas tieši un precīzi nosaka, kuros gadījumos noteikumi par strīdu izskatīšanu uzskatāmi par netaisnīgiem, nevis citas tiesību normas, kuras ir paredzētas piemērot tajos gadījumos, kad normatīvajos aktos nav skaidri pateikts, kā vērtēt konkrētus noteikumus.

[6.13] Pieteicējs ir pamatoti atsaucies uz Direktīvas pielikumu. Kaut arī Direktīvas pielikumā minēto noteikumu saraksts ir indikatīvs un nepilnīgs, tomēr pielikuma q) apakšpunkts kopskatā ar PTAL iestrādāto 6.panta trešās daļas 7.unktu nerada pamatojumu uzskatīt, ka dalībvalsts (Latvijas Republika), implementējot Direktīvas normas normatīvajos aktos, kā īpaši būtu vēlējusies pieņemt un saglabāt kādu augstāku patērētāja aizsardzības stāvokli, attiecībā uz strīdu izskatīšanas kārtību. Tomēr tieši šādu normatīvajiem aktiem neatbilstošu attiecīgās PTAL normas interpretāciju sniedza Centrs sākotnējā lēmumā un to visai nepamatoti ir atbalstījusi arī tiesa savā spriedumā.

[6.14] Ne atbildētājs, ne tiesa, taisot spriedumu, nav pietiekošā mērā pamatojuši ar pierādījumiem un/vai argumentiem, ka Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts pēc savas būtības: 1) būtu pretrunā ar pušu tiesiskās vienlīdzības principu; 2) radītu būtisku neatbilstību pušu saistībās un pienākumos par sliktu patērētājam; 3) būtu pretrunā labticīguma prasībām; 4) nostādītu patērētāju neizdevīgā stāvoklī.

[6.15] Pieteicēja piedāvātā šķīrējtiesas klauzula paredz abām pusēm vienlīdzīgas tiesības izvēlēties vai nu vispārējās jurisdikcijas tiesu vai šķīrējtiesas, tādējādi tā atbilst PTAL 5.panta prasībām, un neviens šā panta otrajā daļā uzskaitītais līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības princips netiek pārkāpts. Pieteicējs neierobežo patērētāja iespējas aktīvi darboties – vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs, vai sniegt prasību tiesā. Vēl jo vairāk, ja patērētājs uzskata, ka šķīrējtiesas process, kurā viņš varētu tikt iesaistīts ir pretrunā tā interesēm, viņam ir tiesības savus iebildumus izteikt šķīrējtiesai un ja tā, nepamatoti nav ņēmusi tos vērā, vērsties tiesā, kavējot izpildraksta saņemšanu.

[6.16] Tiesības vērsties tiesā ir pušu tiesības un tās abām pusēm ir vienādas un nav pamata pieņemt, ka pieteicēja hipotētiskā iespēja vērsties šķīrējtiesā nostāda patērētāju kādā īpaši nelabvēlīgā stāvoklī vai rada būtisku neatbilstību viņa tiesību realizēšanā.

[6.17] Nav ticis pierādīts tas, ka tieši „ir pretrunā labticīguma prasībām", t.i., kas šajos līgumu punktos pieļauj pušu rīkošanos nelabticīgi un kāpēc iespēja pusēm vērsties šķīrējtiesā būtu uzskatāma par nelabticīgu. Ne Lēmums, ne tiesas spriedums nesatur to loģisko skaidrojumu, kas pamatotu, kāpēc šķīrējtiesa pati par sevi ir nepieļaujama un kāpēc patērētājs no šķīrējtiesas procesa būtu īpaši „jāaizsargā".

Patērētājs nav nostādīts neizdevīgākā stāvoklī kā pakalpojumu sniedzējs, jo tiesības vērsties tiesā ir pušu tiesības un tās abām pusēm ir vienādas.

[6.18] Direktīvā sniegtais netaisnīgo līgumu noteikumu uzskaitījums satur atrunu, ka netaisnīgs būtu tāds noteikums, kurā patērētājam būtu uzlikts pienākums obligāti vērsties tikai šķīrējtiesā, uz ko neattiecas juridiskas normas. Taču pieteicējs neuzliek pienākumu patērētājam vērsties šķīrējtiesā un pieteicēja līgumā piedāvātās šķīrējtiesas ir izveidotas atbilstoši normatīvo aktu prasībām un ievēro „juridiskas normas", tādējādi secināms, ka labticīguma prasības minētais līguma punkts nepārkāpj.

[6.19] Nepastāvot ne tiešam PTAL pārkāpumam, ne arī pastarpinātam pārkāpumam, kas būtu tikai šķietams un uz kuru tiek dota norāde gan Lēmumā, gan spriedumā, ir pilnīgi nepamatoti uzskatīt, ka pieteicēja līgumos iekļautie punkti (Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts) būtu negodīgi, netaisnīgi vai kā savādāk neatbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pieteicēja piedāvātā šķīrējtiesas klauzula atbilst gan PTAL 5.panta un 6.panta, gan Direktīvas, gan Latvijas Republikas Satversmes prasībām, un

saskan ar Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, Satversmes tiesas viedokli (no kura secināma arī atbilstība ar Eiropas Padomes Ministru komitejas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas viedokli).

[6.20] Trešajai personai tika piedāvāta kredītlīnija ar mērķi nekustamā īpašuma formēšanai, tāpēc rūpīga iepazīšanās ar šāda līguma noteikumiem, kur aizdevuma summa pārsniedz 8000 eiro robežu, ir paša klienta interesēs.

[6.21] Atbilstoši PTAL 6.panta trešajai daļai – „līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam". Tādējādi, lai atzītu, ka noteikums ir netaisnīgs, ir jākonstatē ne tikai tas, ka noteikums nav ticis apspriests ar patērētāju, bet arī tas, ka noteikums ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, vai atbilst kādai no PTAL 3.panta trešajā daļā uzskaitītajai pazīmei. Līdzīgu viedokli atbildētājs ir paudis arī savā Lēmumā daļā, kurā tika noraidīta trešās personas sūdzība, kurā *V.H.* atsaucās uz to, ka noteikumi ar viņu netika apspriesti, tātad tie ir netaisnīgi. Uz minēto atbildētājs norādīja, ka apspriešanu PTAL pieprasa tikai tādiem līgumu noteikumiem, kas ir netaisnīgi, tādējādi secināms, ka, ja nav tiesiska pamata uzskatīt līguma noteikumu par netaisnīgu, tad tas nav kādā īpašā veidā arī jāapspriež ar patērētāju.

[6.22] Nevar piekrist spriedumā dotajai atsaucei uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumā SKA-59 norādīto, proti, ka kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam ir līguma subjekts (fiziska persona, kas neizmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai), nevis sniegtā pakalpojuma vai pirkuma veids. Šāds traktējums būtu attiecināms uz subjektu – fizisku personu, kura pati slēdz līgumu par preces iegādi vai par pakalpojuma saņemšanu (neatkarīgi no pakalpojuma un pirkuma veida, ja vien fiziska persona neizmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai).

[6.23] PTAL ir dota gan paša patērētāja, gan pakalpojuma, gan pakalpojuma sniedzēja definīcija un likuma mērķis ir – nodrošināt patērētājam iespēju īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, slēdzot līgumu ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju. Tādējādi jau pašā PTAL tiek dota norāde uz to, ka, lai uzskatītu fizisku personu par patērētāju, tai tomēr it jāsaņem kāds pakalpojuma sniedzēja piedāvāts pakalpojums, neatkarīgi no pakalpojuma veida.

[6.24] Ar hipotēkas līgumu tiek nodibināta ķīlas tiesība uz nekustamu īpašumu par labu kreditoram (pieteicējam). Hipotēkas līgums par nekustamā īpašuma ieķīlāšanu, nevar tikt uzskatīts par patērētāja kreditēšanas līgumu (PTAL izpratnē) un ieķīlātājs, arī fiziska persona, nevar tikt uzskatīts par

patērētāju, jo faktiski no pieteicēja nekādu pakalpojumu nesaņem. Konkrētajā gadījumā ar hipotēku tiek nodrošināts pieteicēja iespējamais prasījums pret aizņēmēju, tādēļ nevar piekrist uzskatam, ka, noslēdzot Hipotēkas līgumu, klients saņemtu kādu pakalpojumu, kurš atbilstu PTAL 1.panta 2.punktā sniegtajai pakalpojuma definīcijai.

[6.25] Izmantojot kā kritēriju līguma „piesaisti" subjektam – patērētājam, neatkarīgi no tā, vai tiek saņemts pakalpojums, vai tieši pretēji – zināmā mērā pakalpojums tiek sniegts (tiek galvots vai tiek sniegta ķīla), rodas situācija, kad analoģisks pienākums attiecināt PTAL regulējumu rastos arī attiecībā uz galvojuma līgumu (subjektu, kurš slēdz galvojuma līgumu), kas pieteicēja ieskatā ir no tiesību normu viedokļa piemērošanas un interpretācijas pilnīgi nepieņemami.

[6.26] Būtiskais apstāklis šajā gadījumā ir tas, ka ieķīlātājs, skatoties uz līgumu pēc būtības, tomēr nekādu pakalpojumu no kreditētāja nesaņem, bet gan uzņemas papildus saistību vai nu galvot par citas personas saistību, vai arī ieķīlā sev piederošo īpašumu, lai nodrošinātu kreditora prasījumus pret aizņēmēju.

[6.27] Ņemot vērā iepriekš norādīto, uzskatāms, ka patērētāja statusa paplašināšana un attiecināšana uz jebkuru fizisko personu, kas noslēgusi jebkādu civiltiesisku līgumu – t.sk. galvojuma līgumu vai Hipotēkas līgumu, ir pretēja PTAL iekļautajai patērētāja definīcijai un pakalpojuma sniegšanas būtībai. Līdz ar to, tiesai būtu jālemj vai ir pamats attiecināt PTAL prasības uz jebkuru hipotēkas līgumu.

[6.28] Spriedumā sniegtās atsauces uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumu lietā SKA-59 ir vērtējams kritiski, jo minētajā spriedumā apskatāmajā lietā pastāvēja strīds par šķīrējtiesas klauzulu, kur strīdu izskatīšana bija paredzēta tikai šķīrējtiesā, tādējādi pakļūstot zem PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktā noteiktā netaisnīga līguma noteikuma pazīmēm, kas konkrētajā lietā nav saskatāmas.

[7] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai atbildētājs norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[7.1] Tiesa, izskatot lietu, ir izvērtējusi visus apstākļus un pierādījumus, pareizi interpretējusi un piemērojusi materiālās un procesuālās tiesību normas, kā arī nav pārkāpusi savas kompetences robežas. Tādējādi lietā ir pieņemts likumīgs un faktiskajiem apstākļiem atbilstošs spriedums.

[7.2] Uz pieteicēja pieteikumā norādīto, ka nav sniegts pamatojums tam, ka uz jebkuru ar fizisku personu noslēgtu hipotēkas līgumu būtu attiecināmas PTAL normas, atbildētājs norāda, ka 2006.gada 16.oktobrī starp pieteicēju un trešo personu noslēgtā Kredītlīnijas līguma 8.punktā kā kredītlīnijas nodrošinājuma veids ir paredzēta hipotēka uz nekustamo īpašumu pilnā apjomā, kas dokumentāli tiek nostiprināta 2006.gada 16.oktobrī noslēgtajā Hipotēkas līgumā. Savukārt Hipotēkas līguma

1.punktā paredzēts, ka hipotēka nodrošina visus pieteicēja prasījumus, kur var rasties Kredītlīnijas līguma neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā.

Pieteicēja hipotēkas nostiprināšana uz trešās personas nekustamo īpašumu ir būtisks nosacījums kredītlīnijas saņemšanai, jo, ja nebūtu nodrošinājuma, pieteicējs kredītlīniju 8 600,00 eiro apmērā trešajai personai nepiešķirtu. Ņemot vērā, ka Hipotēkas līgumā 52.apakašpunktā noteikts, ka *V.H.* atbrīvojas no saistībām pret pieteicēju tikai tad, ja pilnībā beidz pastāvēt nodrošinātie prasījumi un ir apmierināti visi pieteicēja blakus prasījumi, kas izriet no Kredītlīnijas līguma, secināms, ka pieteicējs savas saimnieciskās darbības ietvaros par atlīdzību sniedza *V.H.* pakalpojumu – piešķīra kredītu, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku. Tādējādi Hipotēkas līgums ir neatņemama Kredītlīnijas līguma sastāvdaļa.

[7.3] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SKA-59 norādījis, ka kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam, ir līguma subjekts (fiziska persona, kas izmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai), nevis sniegtā pakalpojuma vai pirkuma veids.

Pieteicējs apstrīdēja sākotnējo lēmumu daļā, ar kuru Centrs uzdeva pieteicējam pārtraukt pildīt Kredītlīnijas līguma 17.punkta un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumus, kurus pieteicējs un trešā persona nav savstarpēji apsprieduši ar patērētājiem noslēgtajos līgumos; mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas grozīt tāda paša satura līguma noteikumus kā Kredītlīnijas līguma 17.punktā un Hipotēkas līguma 7.5.punktā ietvertie līguma noteikumi patērētājiem piedāvātajos līguma projektos. Tādējādi Centrs uzlika pienākumu pieteicējam pārtraukt pildīt netaisnīgos līgumu noteikumus tikai ar patērētājiem, nevis ar jebkuru fizisku personu, kā to nepareizi interpretēja pieteicējs.

[7.4] Attiecībā uz pieteicēja norādīto, ka nav sniegts pamatojums tam, ka ar *V.H.* un citiem patērētājiem slēgtie līgumi nebūtu apspriesti, atbildētājs norāda uz to, ka Centrs sākotnējā lēmuma apstrīdētajā daļā uzdeva pārtraukt pildīt Kredītlīnijas līguma 17.punkta un Hipotēkas līguma 7.5.punkta noteikumus tikai līgumos, kas nav apspriesti, savukārt, apspriešanu katrā konkrētā strīda gadījumā ir jāpierāda pieteicējam, nevis Ekonomikas ministrijai vai tiesai, saskaņā ar PTAL 6.panta septīto daļu.

[7.5] Pieteicēja patērētājiem piedāvātie Kredītlīnijas līguma un Hipotēkas līguma projekti uzskatāmi par tipveida līgumiem, kas sastādīti iepriekš, un šādi līguma noteikumi saskaņā ar PTAL 6.panta piekto daļu vienmēr uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem, jo patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Arī Direktīvas, uz kuru paskaidrojumos atsaucās pieteicējs, 3.panta 2.punkts noteic, ka noteikumus vienmēr uzskata par tādiem, par kuriem nav atsevišķas vienošanās, ja tie

sastādīti jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši, saistībā ar iepriekš noformulētiem standarta līgumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatāms, ka nav izšķirošas nozīmes tam, vai patērētājs varēja vai nevarēja ietekmēt attiecīgo līguma noteikumu saturu, jo normas mērķis ir aizsargāt patērētājus no iepriekš sastādītiem/noformulētiem (nevis iespiestiem vai izdrukātiem) līguma noteikumiem, bet ne atbrīvot no atbildības pakalpojuma sniedzēju, ja tas apgalvo, ka dod iespēju patērētājiem ietekmēt līguma noteikumu saturu. Turklāt trešās personas paskaidrojumi lietā liecina par to, ka pieteicējs nedod saviem klientiem iespēju ietekmēt slēdzamo līgumu projektus.

[7.6] Attiecībā uz pieteicēja argumentu par to, ka pats klients var izteikt vēlmi apspriest noteikumus, atbildētājs paskaidro, ka šādi pieteicējs rīkojas pretēji PTAL 6.panta pirmās daļas noteiktajam, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Ja pieteicējs izvēlējās piedāvāt patērētājiem līgumu noteikumus, kas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam, tam obligāti bija noteikumi jāapspriež un jāpanāk par tiem vienošanās, tajā skaitā jāizskaidro iespējamās sekas, kādas var iestāties, patērētājam pildot netaisnīgus noteikumus.

[7.7] Absurds ir pieteicēja arguments, ka gadījumā, ja pieteicējs uzskata, ka piedāvātie līguma noteikumi atbilst PTAL prasībām, pieteicējam zūd pienākums apspriest ar patērētājiem netaisnīgus līguma noteikumus. Jebkuram komersantam jārīkojas saskaņā ar spēkā esošiem likumiem, tai skaitā arī patērētāju tiesību aizsardzības jomā.

[7.8] Ja pieteicējs vēlas izvairīties no, viņaprāt, apgrūtinoša pienākuma pierādīt līguma noteikumu apspriešanu, pieteicējam būtu jāatsakās no netaisnīgu noteikumu iekļaušanas līgumos, ko slēdz ar patērētājiem.

[7.9] Attiecībā uz pieteicēja norādīto, ka nav sniegts pamatojums tam, ka Kredītlīnijas līguma 17.apakšpunkta un Hipotēkas līguma 7.5.apakšpunkta noteikumi būtu netaisnīgi un neatbilstoši PTAL normām, atbildētājs papildus Lēmumā minētajam norāda, ka ar PTAL 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumu tika pārņemts Direktīvas pielikuma 1.punkta q) apakšpunktā atšifrētais aizliegums izslēgt vai kavēt patērētāja tiesības celt prasību tiesā vai izmantot jebkādus citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, jo īpaši, pieprasot patērētājam iesniegt sūdzības šķīrējtiesās, uz ko neattiecas juridiskas normas, nevajadzīgi ierobežojot tam pieejamos pierādījumus vai liekot tam pierādīt faktus, kurus, atbilstoši attiecīgajam likumam, vajadzētu pierādīt citai līguma pusei.

Iepriekšminētais ļauj secināt, ka Eiropas Kopienas Padome, iekļaujot šādu noteikumu kā netaisnīgu, vēlējās pasargāt patērētājus no komersantu patvaļas un prettiesiskas rīcības, it īpaši no šķīrējtiesām, uz kurām neattiecas juridiskas normas. Tomēr jāņem vērā, ka Latvija izmantoja Direktīvas

8.pantā paredzētas tiesības saglabāt visstingrākos noteikumus jomā, un PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktā noteica, ka par netaisnīgu atzīstams tāds līguma noteikums, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Primāri šī norma attiecas uz aizliegumu izslēgt vai kavēt patērētāja tiesības celt prasību tiesā, bet konkrēts aizliegums paredzēt izskatīt strīdu tikai šķīrējtiesā izriet no primāra aizlieguma – aizlieguma kavēt patērētājam iespēju celt prasību tiesā.

[7.10] Administratīvā rajona tiesa 2007.gada 21.februāra spriedumā lietā Nr.A42394906 norādīja, ka līguma noteikums, kas paredz strīda izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā vai šķīrējtiesā pēc prasītāja izvēles, tāpat kā līguma noteikums, kas paredz strīda izskatīšanu tikai šķīrējtiesā, rada būtisku neatbilstību pušu saistībās un pienākumos par sliktu patērētājam un nostāda to neizdevīgā stāvoklī, jo gadījumos, kad prasītājs būs banka, patērētājam nav nekādu iespēju izvairīties no šķīrējtiesas procesa.

Atbildētājs nenoliedz, ka šķīrējtiesa ir starptautiski atzīts institūts, tomēr tas ir domāts strīdu izšķiršanai starp komersantiem. Šo kā būtisku argumentu minējis K.Torgāns rakstā „Šķīrējtiesas Latvijā: vajadzīgas radikālas pārmaiņas", norādot, ka šķīrējtiesas institūts domāts komercstrīdu izskatīšanai, bet attiecībā uz patērētāju vai nekomersantu vispār nepieciešama cita veida klauzula, kas aizsargā vājāko pusi *(Latvijas Vēstnesis. Jurista vārds, 11.01.2005 1(356))*.

[7.11] Nekorekta ir pieteicēja atsauce uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2008.gada 28.maija lēmumu lietā Nr.3-12/479, kurā apelācijas instances tiesa atzina, ka nav pamata uzskatīt, ka pie kreditēšanas līguma slēgšanas ar konkrētu patērētāju pārkāpti PTAL 6.panta nosacījumi.

Vispārējas jurisdikcijas tiesas izšķir konkrētus strīdus starp pusēm, vadoties pēc sacīkstes principa. Savukārt konkrētā administratīvā procesa ietvaros tiesa izvērtē Centra konstatēto patērētāju tiesību pārkāpumu, kas skar patērētāju grupas intereses (kolektīvās intereses) un var radīt kaitējumu vai zaudējumus atsevišķa patērētāja prasībām, jo sākotnējais lēmums ir vērsts uz patērētāju ekonomisko interešu aizsardzību pret Kredītlīnijas līgumos un Hipotēkas līgumos un šo līgumu projektos ietvertiem netaisnīgiem noteikumiem, kurus pieteicējs un trešā persona nav savstarpēji apsprieduši.

[8] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā minētajiem pamatiem, bet atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību un pieteikumu neatzina.

Pieteicēja pārstāvis tiesas sēdē iesniedza Uzņēmumu reģistra izziņu, kas apliecina, ka šīs tiesvedības laikā pieteicējs ir nomainījis nosaukumu no „Hansabanka" uz „Swedbank".

Trešā persona *V.H.* uz tiesas sēdi nebija ieradies, bet apgabaltiesā saņemts viņa iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes. Administratīvā apgabaltiesa, ņemot vērā lietas materiālus un uzklausot procesa dalībniekus, atzina par iespējamu izskatīt lietu bez trešās personas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums noraidāms.

[10] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa nosaka, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi Administratīvās rajona tiesas sprieduma argumentāciju, secina, ka tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, tiesas sprieduma motivācija ir pareiza un pilnīgi pietiekama, tādēļ apgabaltiesa tai pievienojas, to neatkārtojot.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa pamatoti un pareizi ir atzinusi, ka starp pieteicēju un trešo personu noslēgtajā Kredītlīnijas līgumā un Hipotēkas līgumā ietvertie noteikumi (17. un 7.5.punkts) ir uzskatāmi par tādiem, kas pārkāpj patērētāja tiesības un kas ir atzīstami par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

[11] Administratīvā apgabaltiesa nevērtē tos apelācijas sūdzībā minētos motīvus, kuri izvērtēti pirmās instances tiesas spriedumā. Par apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem apgabaltiesa papildus norāda turpmāk minēto.

[11.1] *V.H.* vēršanos Centrā nevar uzskatīt par pretargumentu tam, ka Kredītlīnijas līguma 17.punkts un Hipotēkas līguma 7.5.punkts atbilstoši PTAL 6.panta trešās daļas 7.punktam nekavē vai izslēdz patērētāja tiesības vērsties tiesā vai tiesību aizsardzība iestādē. *V.H.* nevērsās Centrā saskaņā ar minēto līgumu privāttiesību jomā, lai izšķirtu strīdu starp pusēm, kas izriet no minētajiem līgumiem, bet vērsās kā patērētājs ar sūdzību publisko tiesību jomā saskaņā ar PTAL Centrā kā kompetentā valsts iestādē, kas veic uzraudzības funkciju pār patērētāju tiesību ievērošanu, par pakalpojuma sniedzēja piedāvātā pakalpojuma līguma nosacījumiem.

[11.2] Administratīvā apgabaltiesa attiecībā par pieteicēja apelācijas sūdzībā doto atsauci uz Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra spriedumu lietā Nr.2004-10-01 uzskata, ka minētā sprieduma 9.3.2.punktā atzītais, ka

patērētāju līgumos ietvertās šķīrējtiesas klauzulas iespējamais netaisnīgums un spēkā esamība pēc savas iniciatīvas ir jāizvērtē vispārējās jurisdikcijas tiesām, lemjot par izpildu raksta izsniegšanu, un šķīrējtiesām, skatot strīdu, ir vēlamais papildus patērētāju tiesību aizsardzības mehānisms, kas papildinātu PTAL ietverto aizsardzības mehānismu, ko realizē Centrs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt akciju sabiedrības „Swedbank" pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2007.gada 21.augusta lēmuma Nr.6100-07-11041 atcelšanu daļā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	E.Puriņš
Tiesneši	*(paraksts)*	K.Berķis
	(paraksts)	U.Mihailova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis E.Puriņš
Rīgā 2009.gada 15.maijā